

Advies voor richtlijnen voor de
inhoud van het milieu-effectrapport
over het recreatieproject
Graskuilen / De Schatberg
(gem. Sevenum)

16 februari 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
over het recreatieproject Graskuilen/De Schatberg (gem. Sevenum) /
[Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie
voor de Milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-474-0

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Sevenum / Graskuilen/De Schatberg
(recreatiegebied) ; Sevenum / golfbanen ; Sevenum.

commissie voor de milieueffectrapportage

aan het Gemeentebestuur van Sevenum
Postbus 6812
5975 ZG SEVENUM

uw kenmerk
JJ/

uw brief
d.d. 23 december 1992

ons kenmerk
U112-93/Od/sb/476-19

onderwerp
Advies voor richtlijnen
recreatieproject Graskuilen / De Schatberg

doorkiesnr.
030 - 347622

Utrecht,
16 februari 1993

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor het gebied Graskuilen / De Schatberg.

Overeenkomstig artikel 41n van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan. Naar aanleiding van het advies wil ik het volgende onder uw aandacht brengen.

① **Natuurbouw langs Molenbeek**

De startnotitie vermeldt, dat langs de Molenbeek een broekbos zal worden geregenereerd. De Commissie vraagt in haar advies om na te gaan, of ook andere ontwikkelingen in deze strook mogelijk zijn, ervan uitgaande dat deze (beter) dient te passen in de ecologische hoofdstructuur. Zij heeft begrepen, dat vooral de provincie de voorkeur heeft voor de ontwikkeling van een broekbos, en vindt het een goede zaak als de gemeente in overleg zou treden met de provincie en misschien ook met de directie LNO van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij om na te gaan, welke doelstellingen en voorwaarden gelden voor realisatie en revitalisatie van dit onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Hierbij dient ook de evt. noodzaak van beheer en onderhoud op lange termijn een rol te spelen (aangezien verkoop aan particulieren in de bedoeling ligt van de gemeente).

② **Beschrijving alternatieven voor minder dan vier deelinitiatieven**

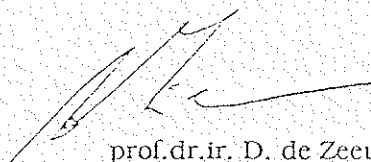
De Commissie heeft begrepen, dat dit voornemen het resultaat is van onderhandelingen tussen vier initiatiefnemers, ieder met eigen belangen, eigen werkwijze en eigen voorwaarden voor de samenwerking. Naarmate deze voorwaarden scherper zijn, bestaat, zeker bij dit aantal initiatiefnemers, de kans dat de samenwerking onder druk komt te staan.

De procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) is erop gericht in het milieueffectrapport (MER) een uitwerking te krijgen van alternatieven, die redelijkerwijs voor de besluitvorming in aanmerking komen. De startnotitie gaat uit van een voornemen, dat steunt op de samenwerking tussen de vier initiatiefnemers.

De Commissie beveelt aan om, indien er gerede twijfel bestaat over de voortzetting van de vierzijdige samenwerking bij dit project, in het MER ook aandacht te schenken aan mogelijke alternatieven die uit minder dan de voorgestelde vier deelinitiatieven bestaan. Op die manier zou, mocht de samenwerking minder vruchtbaar blijken, geen extra vertraging hoeven optreden in de besluitvorming.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

prof. dr. ir. D. de Zeeuw
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Recreatieproject Graskuilen /
De Schatberg (Sevenum)

Advies voor richtlijnen voor de
inhoud van het milieu-effectrapport
over het recreatieproject
Graskuilen/De Schatberg
(gem. Sevenum)

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen
milieuhygiëne over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport over
het recreatieproject Graskuilen/De Schatberg (gem. Sevenum),

uitgebracht aan het gemeentebestuur van Sevenum door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. recreatieproject Graskuilen/De Schatberg (gem. Sevenum)

de secretaris

drs. M. Odijk

de voorzitter

prof.dr.ir. D. de Zeeuw

Utrecht, 16 februari 1993

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
SAMENVATTING VAN HET ADVIES	1
1. INLEIDING	3
2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL; BESLUITVORMINGSKADER	4
2.1 Probleemstelling en doel	4
2.2 Te nemen en genomen besluiten	5
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Omvang en situering van de faciliteiten	6
3.3 Uitvoering, aanleg, gebruik en beheer	7
3.4 Meest milieuvriendelijke alternatief	8
3.5 Nulontwikkeling	9
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEU-EFFECTEN	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Bodem en water	12
4.3 Flora, vegetatie en fauna	12
4.4 Landschap en cultuurhistorie	13
4.5 Overige aspecten	13
5. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	14
6. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE, EVALUATIE	14
7. PRESENTATIE VAN HET MER	15

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 december 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Bekendmaking in het Dagblad voor Noord-Limburg d.d. 23 december 1992.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Dit is het *advies voor richtlijnen* voor een milieu-effectrapport, dat moet worden opgesteld voor een besluit van de gemeente Sevenum over een voornemen om een aantal recreatieve voorzieningen te realiseren en natuurbouw te plegen in het gebied Graskuilen / De Schatberg.

Probleemstelling en doel; besluitvormingskader

Het MER zal de achtergronden van de verschillende deelinitiatieven duidelijk moeten maken. De behoefte aan de voorzieningen (in relatie tot andere in de regio) en de voorwaarden waaronder deze dienen te worden gerealiseerd, moeten helder worden. Het MER moet aangeven, in hoeverre de deelinitiatieven op elkaar aansluiten, dan wel elkaar uitsluiten.

Ook moet worden beschreven, in hoeverre het nationaal en provinciaal beleid voorwaarden oplegt aan het voornemen.

Voornemen en alternatieven; vergelijking der alternatieven

Het voornemen en alternatieven daarvoor moeten even diepgaand worden behandeld. Het MER moet aangeven, of 'niets nieuws besluiten' acceptabel is voor de besluitvorming en mag worden bestempeld als 'nulalternatief'. Systematisch moet worden nagegaan, welke mogelijkheden er zijn voor formulering van alternatieven: het aantal mag niet op voorhand beperkt worden tot voorkeursalternatief plus milieuvriendelijkst alternatief.

Van het voornemen en de alternatieven moeten (varianten) worden beschreven (voor):

- oppervlaktebeslag van deelinitiatieven en inrichting van het plangebied;
- uitvoering en aanleg van de voorzieningen;
- gebruik en beheer van de voorzieningen.

Het advies noemt enkele aspecten die kunnen dienen als criteria bij het zoeken naar het meest milieuvriendelijke alternatief.

Als de bestaande milieutoestand, de milieugevolgen van de alternatieven en de autonome milieu-ontwikkeling bekend zijn, moeten de alternatieven op basis hiervan worden vergeleken. Onderlinge afweging van ongelijksoortige milieu-effecten is niet aan te raden.

Bestaande milieutoestand en milieu-effecten

Het gebied, waarvoor het milieu (toestand en te verwachten veranderingen) moeten worden beschreven/voorspeld in het MER, bestrijkt ook terrein buiten het plangebied; het studiegebied omvat het terrein waarbinnen waarneembare effecten worden verwacht.

Even diepgaand moet het MER informatie geven over:

- de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied;
- de milieugevolgen van 'geen nieuw besluit nemen' (autonome milieu-ontwikkeling);
- de milieugevolgen van elk van de onderscheiden alternatieven, inclusief het voorkeursalternatief.

Het accent moet liggen op de (nagenoeg) permanente kwalitatieve en kwantitatieve veranderingen in het grondwater en de gevolgen daarvan voor vegetaties en fauna.

Ook landschappelijke veranderingen, de gevolgen van verkeerskundige wijzigingen en van de recreatie zelf dienen aan de orde te komen.

Leemten in kennis; evaluatie

Duidelijk moet zijn, wat lacunes in de informatie zijn, waarom die lacunes bestaan, of ze snel kunnen worden opgelost, wat de onzekerheidsmarges zijn in de gegevens en welke consequenties dat alles heeft voor het te nemen besluit. Het MER kan al een aanzet voor een evaluatieprogramma bevatten.

Samenvatting van het MER; presentatie

Het MER kan beknopt zijn; achtergrondinformatie kan via bijlagen openbaar worden gemaakt. Afwijking van de richtlijnen moet worden gemotiveerd. De samenvatting moet de belangrijkste elementen van het ME in voor leken begrijpelijke termen en overzichten bevatten.

1. INLEIDING

Het voornemen bestaat in de gemeente Sevenum een aantal recreatieve voorzieningen te ontwikkelen; verschillende initiatiefnemers zijn hierbij betrokken. Het gaat om:

- ontwikkeling van een gedeelte van de ecologische hoofdstructuur in een gebied van ca. 6 ha (*initiatiefnemer: gemeente Sevenum*);
- de aanleg van een 18-holes golfbaan met clubhuis en parkeergelegenheid, in een gebied van ca. 55 ha (*initiatiefnemer: Golfvereniging De Maasduinen*);
- een uitbreiding van het bestaande verblijfsrecreatieterrein (kampeerplaatsen) met ca. 10 ha (*initiatiefnemer: Schatberg b.v.*);
- uitbreiding van restaurant De Turfhoeve met een hotel, sportaccommodaties, een sauna en een oefencourse (voor golf) (*initiatiefnemer: Artiflos Hortis b.v.*).

Deze plannen zijn niet in overeenstemming met de huidige bestemmingen van het gebied, zoals vastgelegd in het bestemmingsplan 'Graskuilen / De Schatberg' van de gemeente Sevenum. Daarom zal het bestemmingsplan moeten worden aangepast. Op grond van het huidige Besluit milieu-effectrapportage (m.e.r.)^{1]} is het verplicht hierbij de m.e.r.-procedure te volgen, zoals aangegeven in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm)^{2]}.

Het Dagblad voor Noord-Limburg maakte de start van de m.e.r. bekend op 23 december 1992^{3]}. Per brief van 23 december 1992^{4]} heeft de gemeente Sevenum de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de richtlijnen voor een milieu-effectrapport (MER).

Het advies van de Commissie is bedoeld om de milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit en alternatieven af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven. Hierbij zijn de voorschriften voor een MER volgens artikel 41j van de Wabm gevolgd.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r.^{5]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. De Commissie legde op 26 januari 1993 een locatiebezoek af. Vertegenwoordigers van de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemers wisselden op 15 februari 1993 van gedachten naar aanleiding van een conceptadvies.

Bij de opstelling van het advies heeft de Commissie de via de gemeente ontvangen schriftelijke reacties^{6]} mede in beschouwing genomen.

1 Staatsblad 278 van 1987.

Het Voorontwerp herziening besluit milieu-effectrapportage bevat het voorstel om de m.e.r.-plicht voor 18-holes golfbanen of golfbanen met een oppervlak van 50 ha te laten vervallen in gebieden, die louter agrarische bestemmingen hebben.

2 Binnenkort zal deze wet worden gewijzigd tot Wet milieubeheer (Wm).

3 Zie bijlage 1.

4 Zie bijlage 2.

5 Voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens zie bijlage 3.

6 Voor een lijst van deze reacties zie bijlage 4.

2. PROBLEEMSTELLING EN DOEL; BESLUITVORMINGSKADER

2.1 Probleemstelling en doel

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.*"

De achtergronden van de verschillende voorgenomen activiteiten moeten in het MER worden aangegeven. Aangegeven moet worden, hoe de activiteiten van de gemeente Sevenum aansluiten op het Natuurbeleidsplan, de recent uitgevoerde scenariostudie van het gehele Grootte-Molenbeekdal, en provinciale plannen. Het MER moet duidelijk maken, wat de doelstellingen zijn van dit deelinitiatief en aan welke criteria daarbij moet worden voldaan. Deze moeten zo concreet worden geformuleerd, dat inzicht wordt gegeven in de haalbaarheid, gegeven de abiotische randvoorwaarden.

Voor de golfvoorzieningen moet het MER ingaan op de geraamde (regionale) behoefte aan golfsportaccommodatie in relatie tot het aanbod door in de omgeving bestaande banen, dan wel in ontwikkeling zijnde banen of initiatieven daarvoor. Daarbij zal ook ingegaan moeten worden op: de typen golfbanen, de omvang, de specifieke voorzieningen, de aard (open/besloten), de doelgroepen, de ontwikkeling in het ledental van de golfvereniging De Maasduinen en het aantal 'greenfree-spelers' (passanten). Specifiek moet worden ingegaan op de verschillen met de golfbaan te Arcen en Velde.

Bij de motivering van de behoefte kan onder andere gebruik worden gemaakt van:

- de nota Ontwikkeling Golfsport in Nederland 1986;
- het behoefte-onderzoek Golfsport Nederland 1988;
- de MER'en en (voorlopige) toetsingsadviezen in eerdere m.e.r.-procedures voor golfbanen.

Eenzelfde type onderbouwing moet worden aangegeven voor de andere recreatieve voorzieningen. In hoeverre vervult bijvoorbeeld De Turfhoeve een andere functie dan het AC-restaurant dat aan de andere zijde van de weg is gelegen? In hoeverre wordt de behoefte aan kampeerplaatsen beïnvloed door recente beleidswijzigingen rond het kamperen 'bij de boer'?

Voor de golfcourse dient daarnaast duidelijk te zijn:

- het programma van eisen en daarvoor benodigd oppervlak per onderdeel, de motivering van de programmakeuze, alternatieve programma's (voor zover reëel);
- het relatieschema van de in het programma onderscheiden onderdelen, randvoorwaarden voor golftechnisch goed functioneren, (mogelijke alternatieve relatieschema's);

- in hoeverre rekening kan worden gehouden met (potenties voor) bijzondere flora, fauna of vegetaties ter plaatse.

Het MER moet aangeven, in hoeverre de verschillende elementen van de voorgenomen activiteiten elkaar onderling beïnvloeden; daaruit kan o.a. worden afgeleid, in hoeverre het niet doorgaan van één van de deelinitiatieven consequenties heeft voor het realiseren van de andere onderdelen van het plan. Daarbij is zowel positieve als negatieve invloed van belang.

2.2 Te nemen en genomen besluiten

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

Naast informatie over de behoefte aan recreatieve voorzieningen dient het MER ook in te gaan op het beleidskader, dat voorwaarden stelt aan de realisatie van het voornemen. Ingegaan moet worden op plannen en nota's op rijksniveau, voor zover deze relevante uitspraken bevatten over de activiteiten in relatie tot het plangebied (VINEX, NMP⁸, Derde Nota Waterhuishouding, meest actuele Meerjarenprogramma Natuur en Landschap, Structuurschema Groene Ruimte (SGR)⁹, Beleidsnota Openluchtrecreatie⁹) etc.) en op provinciale stukken als het streekplan en het vigerende Dassenbeschermingsplan Limburg¹⁰. Duidelijk moet zijn, of de herplantplicht voor het plangebied aan de orde is, en zo ja, wat de consequenties zijn. Speciale aandacht moet worden besteed aan de consequenties van de uitspraken over uitsluiting van golfactiviteiten in ecologische kerngebieden in het SGR.

Het MER moet uiteraard aangeven, voor welk besluit de m.e.r.-procedure wordt gebruikt, en wie dit besluit zal moeten nemen. Ook moet helder zijn welke verdere vergunningen en besluiten ten behoeve van de uitvoering van het initiatief nodig zijn¹¹.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en tijdplan de besluiten zullen worden voorbereid en genomen en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel en informeel betrokken zijn.

Indien het voornemen zelf of de alternatieven faseringmogelijkheden bevatten, moet worden aangegeven, in hoeverre deze consequenties zullen hebben bij de besluitvorming.

8 Tweede Kamer, 22 800.

9 Beleidsnota Openluchtrecreatie 1992 – 2010 *Kiezen voor recreatie*.

10 Zie inspraakreactie 2 (bijlage 4).

11 Bijvoorbeeld op basis van de Wet ruimtelijke ordening, Ontgrondingenwet, Boswet, Hinderwet, etc.

